

РЕЦЕНЗИЈА

**НА РАКОПИСОТ СО НАСЛОВ „ПРАКТИКУМ ПО ФИНАНСОВО ПРАВО“
ОД Д-Р КРИСТИНА МИШЕВА,
ПРАВЕН ФАКУЛТЕТ, УНИВЕРЗИТЕТ „ГОЦЕ ДЕЛЧЕВ“ – ШТИП**

Врз основа на одредбите од Статутот и Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип, како и Одлуката бр.1102-119/21 од 5.9.2019 година од редовната седница на Наставно-научниот совет на Правниот факултет, одржана на 3.9.2019 година, избрана е Рецензентска комисија во состав:

- д-р Марко Андонов, редовен професор, Факултет за правни науки, Американ колеџ – Скопје,
- д-р Јован Зафироски, вонреден професор, Правен факултет „Јустинијан Први“, Универзитет „Св. Кирил и Методиј“ во Скопје,

за изготвување на извештај/рецензија на приложениот ракопис (практикум) со наслов „Практикум по финансво право - општ и посебен дел“ од д-р Кристина Мишева, наменета за студентите на прв циклус студии на Правниот факултет при Универзитет „Гоце Делчев“ во Штип.

По прегледот на ракописот, Комисијата до Наставно-научниот совет на Правниот факултет го поднесува следниов

ИЗВЕШТАЈ

Општи податоци за ракописот: Ракописот „Практикум по финансво право - општ и посебен дел“ од д-р Кристина Мишева претставува заокружена целина конципирана согласно со актуелната наставна програма по предметот Финансово право, наменет за студентите на прв циклус студии на Правниот факултет. Предметот Финансово право се изучува како задолжителен предмет на Правниот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип, со неделен фонд на часови (3+2+2), на студиските програми: Правни студии - Штип на насоките: Финансово право, Административно право и Граѓанско право (V семестар), Правни студии - Струмица на насоките: Финансово право, Административно право и Граѓанско право (V семестар). Содржината на ракописот (скриптата) е компатабилна и сеофатна за студиските програми за кои е наменет и во целост ги задоволува потребите на студентите да ги добијат потребните основни знаења.

Податоци за обемот на ракописот: Проблематиката што е предмет на обработка во практикумот е претставена во текст од вкупно 79 страници. Практикумот содржи информации, податоци, табели и упатувања кои треба да помогнат во доближување и поедноставно претставување и совладување на материјата до студентите. Ракописот е пишуван во А4 формат, со нормален проред, употребен е фонт Arial, големина на фонтот 12. Обемот на практикумот и неговата содржина ги задоволува критериумите според бројот на часовите и обемот на материјата која се изучува, како и според одредбите од Правилникот за единствените основи за остварување на издавачка дејност на Универзитет „Гоце Делчев“ – Штип.

Податоци за постоење на ист или сличен наслов: Рецензентите имаат сознание дека не постојат практикуми со ист или сличен наслов „Практикум по финансво право општ дел“, кои ја покриваат наставната материја од областа на финансвото право.

Сметаме дека материјалот обработен во практикумот се одликува со голема практична значајност, што ќе биде од исклучителна важност за студентите.

Во однос на начинот на организирање на материјалот во практикумот, може да се констатира дека авторите добро ја структурирале содржината и практичната примена на материјата. Ова е направено во согласност со однапред дефинираниот предмет на истражување.

Краток опис на содржината: Содржински ракописот со наслов „Практикум по финансво право - општ и посебен дел“ од Кристина Мишева е презентираан во 7 (седум) глави, со по две вежби.

Во првата глава авторката преку различните критериуми за поделба на финансиите ги елаборира различните класификации, давајќи акцент на поделбата на финансиите на јавни и приватни.

Авторката во вториот дел од ракописот овозможува да се осознае развојот на финансното право и финансното право како позитивното право во составот на секој модерен општествен систем.

Третиот дел е посветен на финансиско-правната норма. Имено, се даваат карактеристиките по кои финансиско-правната норма се разликува од останатите правни норми. Кои елементи се потребни за да едно правило стане финансиско-правна норма. А во зависност од субјектите, објектите, времето, начинот на дејствување и обемот финансиско-правните норми можат да се класифицираат, поделат и различно определат.

Четвртата глава именувана како *Финансиско-правен однос* се однесува на разграничување на финансиско-правните односи од другите финансиски односи што е мошне важно. Студентите ќе можат да го диференцираат финансиско-правниот однос од останатите правни односи, како настанува, се менува и престанува еден финансиско-правен однос.

Во петтата глава се дава акцент на субјектите во финансиско-правниот однос и на учесниците во овој вид на правен однос. Како активниот, а како пасивниот субјект стекнува правна и деловна способност во финансиско-правниот однос и кои се нивните права и обврски кои произлегуваат од воспоставениот однос. Се дефинира објектот на финансиско-правниот однос, правото, она кон што е насочено некое субјективно право, врз кого или по повод што се настанува, се остварува некој правен однос и навремено исполнување на обврските на пасивните субјекти. Преку практични примери од финансиско-правната област студентите ќе можат да ги детектираат правата и обврските кои произлегуваат од воспоставениот финансво-правен однос.

Во шестата глава студентите преку анализа на актулените закони во македонското право и реформите во даночниот систем треба да осознаат кои се даночните елементи во определена даночна ситуација.

Во последната (седма) глава авторите укажуваат на неопходната поврзаност на финансиите со создавањето на институционална структура преку која ќе може да се реализираат и *de facto* да се почитуваат финансиските правила. Постоенето на финансискиот систем е неопходен и константен сегмент на секој општествен систем, поради што функционирањето на институциите во однапред поставена законска рамка се неопходни заради стабилност и ефикасност на еден систем. Во овој дел преку праткични примери студентите ќе практикуваат создавање на правни акти на финансиските институции.

Преку ваквиот начин на обработка на предметната проблематика сметаме дека авторката д-р Кристина Мишева ја постигнала главната цел за изработка на овој ракопис, а тоа е студентите преку практични примери да ја разберат суштината на предметот, што е од особена важност за нивното понатамошно специјализирање, дообразување и совладување на суштината на материјата.

ЗАКЛУЧОК

Врз основа на горенаведените констатации, сметаме дека практикумот со наслов „Практикум по финансво право - општ и посебен дел“ е солидно изработен. Авторката пред себе има зададено јасна задача и цел на коишто успеала мошне успешно да одговори. Очекуваниот научен и стручен придонес на ракописот се огледа во добивањето на поголемо практично и стручно значење на оваа специфична проблематика. Несомнено, практикумот им дава можност на студентите теоретското познавање да можат да го практикуваат преку конкретно на зададени задачи. Преку изучувањето и практикувањето на содржините на овој ракопис, студентите ќе имаат можност да стекнат соодветни знаења кои понатаму ќе ги применуваат во конкретни ситуации.

Имајќи го предвид наведеното, со големо задоволство и чест на Наставно-научниот совет на Правниот факултет при Универзитетот „Гоце Делчев“ – Штип му предлагаме учебното помагало (практикум) со наслов **„Практикум по финансво право – општ и посебен дел“** од д-р Кристина Мишева да биде одобрено за публикување и со тоа да стане достапно во форма на дополнителна или алтернативна литература за студентите.

Рецензенти:

Д-р Марко Андонов, редовен професор, с.р.

Д-р Јован Зафировски, вонреден професор, с.р.